

ศูนย์ประสานงานเครือข่ายภาคประชาชน 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง
อาคารที่ทำการอำเภอเมืองหนองคาย (หลังเก่า)
ถ.ประจักษ์ อ.เมือง จ.หนองคาย 43000

วันที่ 22 เมษายน 2554

เรื่อง ขอให้ตรวจสอบการดำเนินงานโครงการเชื่อมโซ่ใยบุรีและเจรจากับรัฐบาล สปป.ลาว

กราบเรียน ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ตามที่ เครือข่ายภาคประชาชน 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย เลย หนองคาย บึงกาฬ นครพนม มุกดาหาร อำนาจเจริญ และอุบลราชธานี ได้ติดตามข้อมูลการสร้างเชื่อมโซ่ใยบุรี มาด้วยความกังวลต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทางระบบนิเวศ และวิถีชีวิตของชุมชนกว่า 60 ล้านคนในลุ่มน้ำโขงทั้ง 4 ประเทศ

ที่ผ่านมา เครือข่ายฯ ได้เข้าร่วมเวทีชี้แจงข้อมูล ซึ่งจัดโดยคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติไทย 3 เวที และ มีการจัดเวทีของภาคประชาชนในเขตลุ่มน้ำโขงทั้ง 8 จังหวัด จำนวน 8 ครั้ง ได้มีการยื่นหนังสือร้องเรียนถึงนายกรัฐมนตรีไทย 3 ครั้ง นายกรัฐมนตรีสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สมาชิกวุฒิสภา และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนอาเซียน โดยภาคประชาชนเรียกร้องให้มีการชะลอการตัดสินใจโครงการออกไปก่อน จนกว่าจะได้มีการเปิดเผยข้อมูล เกี่ยวกับรายงานการศึกษาผลกระทบทั้งหมด ตลอดจนขอให้มีการจัดกระบวนการรับฟังความเห็นที่เปิดกว้างและมีผู้เข้าร่วมที่หลากหลาย เพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างรอบคอบ และคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อวิถีชีวิต สังคมและวัฒนธรรมของประชาชนทั้งลุ่มน้ำ รวมทั้งความมั่นคงทางอาหารที่เอื้อประโยชน์ต่อภูมิภาคอื่นๆ ด้วย

ใน ระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา รัฐบาลลาวได้ให้แต่ละประเทศจัดกระบวนการรับฟังความเห็น ซึ่งกระบวนการดังกล่าวยังไม่สิ้นสุด แต่มีรายงานข่าวของสื่อมวลชนว่า ได้มีการดำเนินการก่อสร้างและเตรียมอพยพชาวบ้านแล้วล่วงหน้า นั้นแสดงถึงการไม่เคารพกติกาและได้ละเมิดข้อตกลง

เมื่อ วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2554 ได้มีการประชุมคณะกรรมการร่วม 4 ประเทศคือ สปป.ลาว ไทย กัมพูชา และเวียดนาม ณ กรุงเวียงจันทน์ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการเชื่อมโซ่ใยบุรี ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นพ้องร่วมกันว่า การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว ควรจะยกให้ระดับรัฐมนตรีเป็นผู้ตัดสินใจ

ในขณะเดียวกัน ประเทศสมาชิกอีก 3 ประเทศ แสดงความกังวลถึงผลกระทบ และมาตรการบรรเทาผลกระทบ โดยเฉพาะผลกระทบข้ามพรมแดน แต่ทางรัฐบาลลาวกลับยืนยันกรานว่ากระบวนการทั้งหมดเสร็จสมบูรณ์แล้ว ไม่จำเป็นต้องยืดเวลาออกไปอีก เนื่องจากผลกระทบข้ามพรมแดนนั้นไม่น่าจะเกิดขึ้น และหากมีการศึกษาเพิ่มเติมจะต้องเสียเวลาอีกมากกว่า 6 เดือน ดังนั้นแล้วเท่ากับว่ารัฐบาลลาวได้แสดงออกอย่างชัดเจนแล้วว่า จะไม่ยอมรับฟังเสียงของประเทศอื่นๆ ที่พึ่งพึ่งทรัพยากรแม่น้ำโขงร่วมกัน

พวก เราเครือข่ายภาคประชาชน 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขงผู้กำลังประสบความเดือดร้อนอย่างหนักจากการสร้างเชื่อม กันแม่น้ำโขงในประเทศจีน เนื่องจากระบบนิเวศในแม่น้ำโขงที่เปลี่ยนไป น้ำขึ้นลงไม่ปกติมีผลกระทบต่อห่วงโซ่อาหาร การขยายแพร่พันธุ์ของปลา ทำให้ปริมาณปลาลดลงและบางชนิดใกล้สูญพันธุ์

นอกจากนั้น ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาเกิดเหตุการณ์น้ำท่วมและน้ำแห้ง ซึ่งมีการเก็บข้อมูลและมีผลการศึกษาอย่างชัดเจนว่าเกิดจากเขื่อนจีน ซึ่งได้สร้างความเสียหายแก่ประชาชนที่อยู่ริมแม่น้ำโขงอย่างมากมาย และความเสียหายดังกล่าวยังไม่ได้รับการชดเชยเยียวยา (ข้อมูลความเสียหายจากกรณีน้ำท่วมเมื่อปี 2551 ของจังหวัดเชียงราย เป็นจำนวนเงินถึง 85 ล้านบาท)

รวมถึงการพังทลายของตลิ่ง ริมฝั่ง และที่สำคัญร่องน้ำเกิดการเปลี่ยนแปลงซึ่งจะมีผลต่อแนวเขตแดนระหว่างประเทศ ซึ่งหากมีการสร้างเขื่อนในลำน้ำโขงขึ้นอีก ผลกระทบที่ตามมาจะเกิดขึ้นอีกมากมายแน่นอน โดยเฉพาะเขื่อนที่จะกั้นในช่วงกลางของแม่น้ำโขง เช่น เขื่อนโซ่ใยบุรีที่กำลังจะเกิดขึ้น ซึ่งไม่เพียงจะสร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมให้กับทุกประเทศในลุ่มน้ำโขง ยังเป็นการทำลายแหล่งความมั่นคงทางอาหารสำคัญของโลก

ที่สำคัญหากรัฐบาลลาว ไม่เคารพกติกาของการอยู่ร่วมกัน ไม่สนใจผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับมิตรประเทศ จะเป็นการลดทอนความขัดแย้งระหว่างประเทศในลุ่มน้ำโขงซึ่งดำรงความสัมพันธ์ อันดีต่อกันมา โดยตลอด ซึ่งเท่ากับสร้างผลกระทบสู่ประชาคมอาเซียน

ดังนั้น เครือข่ายภาคประชาชน 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง จึงกราบเรียนมายังท่าน ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ให้มีการตรวจสอบการดำเนินโครงการดังกล่าว และเจรจากับรัฐบาล สปป.ลาว เพื่อระงับโครงการสร้างเขื่อนไซยะบุรีไว้ก่อน โดยให้เคารพต่อสิทธิและความคิดเห็นของประเทศร่วมภูมิภาค เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดตามมา และธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชีวิต ธรรมชาติ และสันติภาพในภูมิภาค

เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ท่านในฐานะผู้นำอาเซียน ที่ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อการธำรงรักษาไว้ซึ่งสันติภาพและความมั่นคงด้านต่างๆ ในภูมิภาค จะเล็งเห็นถึงความสำคัญของข้อเรียกร้องของภาคประชาชน และเร่งดำเนินงานเพื่อยุติปัญหาที่กำลังจะก่อตัวขึ้น

ขอแสดงความนับถือ
เครือข่ายภาคประชาชน 8 จังหวัดลุ่มน้ำโขง ประเทศไทย